

EK-6

T.C.
TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
MERKEZ HEYETİ
Farabi Sokak No. 35
Çankaya-ANKARA

Sayı: 22-87

ANKARA, 28.2.1986

Sayın Başbakan Turgut ÖZAL,

Türk Eczacıları Birliği'nin sağlık ve eczacılık mesleği ile ilgili çeşitli konulardaki görüş ve düşünceleri dosya ekinde yer almaktadır.

Yüksek değerlendirmelerinize saygı ile arz ederiz.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
MERKEZ HEYETİ
Genel Başkan
Prof.Dr. Mekin TANKER
İmza-Mühür

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ MERKEZ HEYETİ'NİN SAĞLIK ve ECZACILIK MESLEĞİ İLE İLGİLİ ÇEŞİTLİ KONULARDAKİ GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ

1. Türk Eczacıları Birliği ile İlgili Kısa Tanıtım

– Türk Eczacıları Birliği 6643 Sayılı Kanun çerçevesinde 1956 yılında kurulmuştur. Anayasanın 135. maddesi çerçevesindeki Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından bir tanesidir.

– Birliğin Merkezi Ankara'da olup, bünyesi içerisinde 31 Bölge Eczacı Odası bulunmaktadır. Bu Eczacı Odalarının kayıtları içerisinde de, 8593'ü Eczane Eczacısı olmak üzere geri kalanı kamu kesiminde ve diğer hizmet alanlarında olmak üzere 12.000 eczacı yer almaktadır.

2. Genel Sağlık Sorunları

Ülkemiz Sağlık Politikasının temeli çeşitli yasa ve uygulamalar çerçevesinde henüz netlikten uzak bir görünümündedir.

Sağlık örgütlenmesi bir taraftan 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin sosyalleştirilmesi yasası ile sağlanmaya çalışılırken şu sıralar genel sağlık sigortası çalışmaları da sürdürülmektedir.

Sağlık hizmetlerinin topluma ulaştırılmasında devlet girişimi yanında, yerel yönetimlerin ve özel girişimin özellikle tedavi edici hizmet olarak yatırımları bulunmaktadır.

Bugün için dünya örnekleri ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nun sağlık hizmetleri planlaması ve pratiğindeki yönlendirmesi, koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik veren, tedavi edici ve esenlendirici hizmetleri sağlığın korunması ve geliştirilmesinde koruyucu hizmetleri destekler bir biçimde örgütlenmesi anlayışına koşutluk sağlamıştır. Bu anlamda, TEB bu bilimsel görüşleri kendisine rehber alarak, Türkiye Sağlık Politikasının saptanmasına katkı sağlamak durumundadır.

Bu bağlamda Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti 9-18 Aralık 1985 tarihleri arasında toplanan Yüksek Sağlık Şurası'na ekte Bilgilerinize sunulan "Ulusal Sağlık Politikası" hakkındaki raporu sunmuştur.

3. Eczacılık Mesleğini İlgilendiren Bazı Sorunları ve Çözüm Önerileri:

3.1. Eczane Eczacısının Sorunları

Genel: Eczane, ilaçla ilgili bilgi ve mal aktarım hizmetleri ile küçük çaplı üretiminin yapıldığı temel sağlık birimlerinden birisidir.

Bu kurumun sorumlusu olan eczacının çok çeşitli sorunları bulunmaktadır.

Kısaca muvazaa, kar hadleri, meslek hakkı, kurum anlaşmaları ve iskontolar, zaman zaman baş gösteren ilaç yokluğu, ilacın aldığı zamlar, reçetelerin eşdeğerlik teminde veya jenerik isimle yazılmaması, 6197 sayılı "Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Kanun"a aykırı olarak kurulmaya başlanmış olan kamu kuruluşları eczaneleri, eczane içi majistral ve offisinal ilaç üretimi için gerekli olan ilaç etken ve yardımcı maddelerinin bulunmaması ve tarife yetersizlikleri, firma ve depolarla olan ilişkiler vs. olmak üzere bu sorunlar sıralanabilir.

Muvazaa: Muvazaa konusu Türk Eczacıları Birliği'nin üzerinde en duyarlı olduğu konulardan birisidir. Muvazaa, Eczacının diplomasının sermaye sahibi tarafından satın

alınması suretiyle yapılan bir sahteciliktir.

Sahte anlaşma temelinde dayalı olan böylesi eczaneler, eczacılık bilimlerinin objektif kuralları ile yasalar ve deontoloji kurallarına aykırı olarak işletilmekte ve halk sağlığı ile oynanmaktadır.

Kanunun çözümlenmesi için 6197 sayılı yasada değişiklikler yapılması, Eczacı Odalarının bu konuda SSYBakanlığına yardımcı olmak üzere "Ön Ruhsat Belgesi" düzenleyerek açılmak istenen Eczane hakkında yaptığı araştırmaya bağlı kanaatını bildirmesi ilk tedbirler arasında düşünülebilir.

Sürşarj: SSYBakanlığınca Türk Eczacıları Birliği yetkisi altına verilen sürşarj uygulamasından eczacı ve devlet önemli yararlar sağlamış bulunmaktadır. Birliğin disiplinli bir şekilde sürdürdüğü sürşarj malzemesi temin, dağıtım ve denetleme çalışmaları, ayrıca en düzenli vergi mükellefi olan eczanelerin, devlet vergi gelirlerine bu uygulama ile yeni katkı yapabilir hale geldiklerini göstermektedir.

Eşdeğer-Jenerik İlaç: Türkiye'de özellikle ilaç sanayii ile ilgili olarak rekabeti sağlayıcı ve ilaç fiyatlarında enflasyon daraltıcı önemli tedbirler çerçevesi içinde jenerik isimli reçete yazılması gerekliliği gündemde bulunmaktadır.

Bu konuya ilişkin geniş raporumuz ekte olup, konunun acilen yasal bir statüye oturtulması gerekmektedir.

Eczane Bazında Üretim: Bugün ekonomik yönden ileri gitmiş çok gelişkin farmasötik sanayiler bulunmakla beraber, örneğin ABD toplam ilaç üretiminin % 28'i, Federal Almanya'da % 35 ve Danimarka'da % 60'ı halen eczane üretimine dayanmaktadır.

Türk Eczacıları Birliği'nin en önemli projelerinden birisi de bu konu olup, eczane bazında üretime yönelmek için gereken tedbirleri alma yolundadır. Konunun çözümü ile ilgili bazı sorunlar vardır. İlk başta yapılması gereken, ilaç etken ve yardımcı maddelerinin ithalatıdır. Ayrıca, bunların kalitesinin standardizasyonudur. Üretim teknikleri ile ilgili alet, edavat ve makina aksamının teminidir. TEB yetki verildiği takdirde hepsini sağlamaya talip olmaktadır. Sürdürdüğümüz çalışmalar, Eczane bazında üretime yönelmenin farmasötik sanayii açısından ekonomik verimliliği sağlamak yönünde ve diğer yandan ilaç fiyatlarındaki enflasyonu aşağı çekişte etken olacağını göstermektedir.

Ayrıca Eczaneler arasında da hizmet rekabeti yaratılacağından bundan tüketici önemli çıkarlar sağlayabilecektir.

3.2. Kamu Kesiminde Çalışan Eczacıların Sorunları:

Bugün kamu görevi yürüten meslektaşlarımız görünüşte birbirinden farklı çalışma alanlarında mesleki faaliyet sürdürmektedir.

Yataklı tedavi kurumlarında çalışanlar, üniversitelerdeki akademik personel ve çeşitli sivil veya askeri kurumlarda mesleki ve idari görev sürdüren meslektaşların farklı platformlarda çözüm bekleyen ciddi sorunları bulunmaktadır.

Özetle başlıca konular sınıflandırılacak olursa, kadro ve atamalarla ilgili problemler, görev hizmet bölüşümü içindeki kısıtlı yetkilere dayanan ve diğer sağlık personeli arasındaki ikinci plana itilmiş statü bozuklukları, uzmanlık sorunları, ana sağlık sınıfı elemanı olunmasına karşın hiyerarşik sıralamada bulunan yetersizlikler, istihdam sorunları, sağlık planlama ilkeleri kapsamında rasyonel olarak yararlanılmayan ve yapay olarak gösterilen eczacı fazlalığı en temel başlıklar olarak belirginleşmektedir.

Anılan sorunlar temelde Türkiye sağlık politikasının halen yerleşik bir düzene oturtulamamasından kaynaklanmaktadır.

Eczacı gerek koruyucu ve gerekse tedavi edici hizmet içinde ve Dünya Sağlık Örgütü sağlık planlama ilkeleri içinde değerlendirilirse Türkiye'nin eczacı fazlalığı değil, eksiki içinde bulunduğu görülecektir. Ayrıca bu konuda ciddi olarak yapılmış bilimsel çalışma ve raporlar da mevcuttur.

3.3. Diğer Konular

İlaç Sanayii ve Fiyatlar: Sanayii ile ilgili üretim, kalite, teknoloji gibi konularda ciddi sorunlar bulunmaktadır. Bu konu ile ilgili bastırılmakta olan rapor size ivedi olarak ulaştırılacaktır.

Bu konular arasında olan ilaç fiyatları yaptığımız bilgisayar analizlerine dayanarak bazı ilaçlarda % 180'e varan artışların bulunduğunu göstermiştir.

Bu gün için 84/8845 sayılı Kararname çerçevesinde düzenlenen fiyat politikası daha kaliteli, ucuz, rekabet koşullarını geliştiren bir sistem getirmemiştir.

Bu bağlamda Türk Eczacıları Birliği ilacın "onsuz olunmaz" bir meta olduğunu, kullanım ve değişim değerlerinin farklılıklar gösterdiğini ve bir tedavi aracı olarak herkes için edinilebilir en ucuz düzeyde bulunması gerektiğini ifade etmekte, ilaç hammadde ithalatının devlet eliyle veya devletin gösterdiği kaynaktan yapılmasının ve ayrıca gerek stok ve gerekse kalite kontrolünün devlet gözetiminde yaygınlaştırılmasının önemli tedbir önerileri olacağını bilgilere sunmaktadır.

İstihdam: Eczacı Temel Sağlık Sınıfı elemanı olmasına karşın sağlık hizmetinin her alanında yeterince kullanılmamaktadır. Görev, yetki ve sorumlulukları itibariyle önemli boşlukların bulunduğu eczacılık hizmetleri bakımından başta yataklı tedavi kurumları ve diğer alanlarda eczacının verimli biçimde istihdamı sağlanmalı ve bu konuda ivedi çalışma yapılmalıdır.

Yasalar: Sağlık ve Eczacılık mevzuatı ile ilgili bir çok yasa, tüzük ve yönetmelik bugün için eskimiştir. Bu itibarla, özellikle yasaların günün koşullarına uydurulması ve sağlık, Eczacılık hizmetlerinin çağdaş bir düzeyde örgütlenip sürdürülmesi toplumuz açısından büyük yararlar sağlayacaktır.

Sonuç: WHO tarafından önerilmiş "2000 Yılında Herkese Sağlık" belgisinin hayata geçirilmesi ve Türk insanının en sağlıklı ve insana yakışır bir sosyal refah düzeyine getirilmesi için yasalar çerçevesinde üzerine düşen her konuda çalışmalarını sürdüren ve sürdüreceğ olan Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti görüş ve önerilerinin değerlendirilmesi dileğini saygıyla sunar.